

НА ВУРОКАХ КЛАСАВЫХ БОЕК ЗАГАРТОЎВАЮЦА МІЛЬЁННЫ АРМІІ ЮНЫХ ЛЕНІНЦАЎ

Міжнародны Дзіцячы Тыдзень яшчэ больш узмацніць інтэрнацыянальную сувязь пролетарскай дзетвары ўздыме яе класавую нянавісць да капіталістычнага ладу

Рука аб руку з бацькамі піонэрыя СССР змагаецца на ўсіх франтах соцбудаўніцтва

Ю-ты МІЖНАРОДНЫ ДЗІЦЯЧЫ ТЫДЗЕНЬ

Прайшоўшы 10 год наваалялі паліварнае аб'яднанне пролетарскіх дзяцей для ўдзелу іх у агульнай вывалячай барацьбе рабочай класу, так у прыжыццель і ў асабліваці на інтарэсы саміх эксплоатуюемых і прыгнечаных дзяцей. З нагуттай актыўнасцю і надзвычайнай упартасцю дзеці пра-поўных Нямеччыны, Амерыкі, Кітаю, Польшчы, Чэхаславакіі вялі вярхоўную барацьбу.

Пісторыя адначасе на жала героічных прыкладаў з барацьбы самых юных піонэраў. Арышты нямецкіх і амерыканскіх піонэраў, нядаўні растрэа чэшскіх піонэраў у Радзіне (каля Прагі), выверскае забойства ў 1927 годзе кітайскімі рэакцыянерамі каля 300 піонэраў у правінцы Хубэй, некалькі дзесяткаў судовах і працэсах супроць піонэраў Польшчы на апошнім год, — вось чым адказвае сусветная буржуазія на барацьбу пролетарскіх дзяцей. Вось чаму перад X МДТ паўстаюць выключна важныя і адважныя задачы. Галоўнейшая з гэтых задач — правядзенне рашучага павароту да масавай работы на завядзе шырокіх колаў пролетарскіх дзяцей. Гэта магчыма толькі шляхам утварэння адпаведна дзіцячага камуністычнага

руху, у якім розныя колы дзяцей знайдуць адпаведнае запатрабаванні.

X-ты МДТ мае яшчэ аднаго значэнне ў зыхваку з тым, што ён з'яўляецца пачаткам шырокай грамадзянскай падрыхтоўкі да другога міжнароднага з'езду пролетарскіх дзяцей, які адбудзецца ў горах Галы (Нямеччына) з 24 па 27-е ліпеня г. г. Адным з абавязкаў МДТ ЦК УсёЛКСМ выставіў жэшт: „Мільёны дзяцей рабочых і сялян, ідзце ў шырагі піонэраў“. Гэты жэшт на практыцы павінен запачаць выхаванне рашучыя 6-ай усеагульнай канферэнцыі саюзу „аб падзасці піонэр-арганізацыі“, замацаванні росту і забеспячэнні яго моцным камсамольскім кіраўніцтвам.

МДТ — тыдзень правяркі фронту інтэрнацыянальнага выхавання ў піонэрскіх атрадах і школах. Намечаныя ў дні дзіцячага тыдню і пасля яго інтэрнацыянальныя канферэнцыі на месцах павінны быць праведзены пры актыўным удзеле камсамолу. Саюз супраць павінен адкрыць гураганым агонь на пастыях нацыянальнай варажасці ў дзіцячым асяродку. Падрастаньне павінен выхоўвацца ў духу барацьбы са сусветным Кастрычнікам.

Зьверскія бясчынствы ўтвараюцца

над рэвалюцыйнай пролетарскай дзетварой

Варшаўскія паліцыя арыштавала 11-гадовую вучаніцу Ганну Папкову за тое, што яна распаўсюджвала камуністычныя адрозні. У адной Варшаве 10 піонэраў, ва ўзросце ад 13 да 14 год, прыгнечаны да турэмнага вынаволення за распаўсюджванне камуністычнай літаратуры. У другіх гарадох так-такі ўтвораны арышты сярод піонэраў.

Жандармы ў Элохаве (Баўгарыя) стралялі ў патаўп і дзяцей, якія абходзілі хаты з новагоднімі вітаньнямі. Адзін хлопчык быў пры гэтым цяжка ранены ў грудзі.

У Кантоне былі пакараны смяротна 17 дзяцей школьнага ўзросту за „камуністычную дзейнасць“.

У Вене (Аўстрыя) група фашыстскіх напала на экскурсію рабочых дзяцей і збіла іх.

У Загужы (Польшча) кіраўнік накінуўся на гуляючых дзяцей і збіў іх так моцна, што 8-гадовы дзячышка Уладзіслава Вольгіна пажыраў ад паводу.

Настаўніца адной з школ у Дюсэльдорфе (Нямеччына) Анна Вайс збіла да таго вучня, што зьляды на доле заставіла на працягу двух тыдняў. Настаўніцу прыцалілі да судовай адказнасці, але суд яе апраўдаў матывуючы тым, што аўтарытэт школы павінен быць захаваным „якім бы гэта ня было“ спосабам.

За ўдзел у школьнай забастоўцы ў зыхваку ў хваліццельні ў Палестыне дырэктар школы ў Нанжусе выдаліў паліцыю і загадаў апошняй збіць 20 дзяцей.

Пры паўтарэнні забастоўкі дзеці былі арыштаваны і прыгнечаны: 20 хлопцоў — 16 год — да грамадзянскага штрафу, і 80 дзяцей — менш 16 год — да пазасуднай кары.

Комсамол у барацьбе за сацыялістычную перабудову вёскі

(З дакладу сакратара ЦК УсёЛКСМ тав. Салтанова)

(Пачатак гаворкі на 1 стар.)

Трэба прыцягнуць спецыялістаў да работ у вёсках, навучыцца нашым камітатам займацца гаспадаркай. А да гэтага часу, на вялікі жал, калі мы пазнаёмся з працаўнікамі на толькі рабёнаў, але і акружэнных камітатаў, дык падчас таўраўшых ня скажучы дакладна аб пасеўнай плошчы для рэ-ёну, колькі ў акрузе колгасы павінны засеяць, колькі сягоўс маюць машыны.

Трэба сказаць, што паскоранне на-шлага павароту залежыць і ад тэй да-памогі, якую павінны гародзіць ор-ганізацыі даць вёскавым. Пакуль гэтага дапамога яшчэ слабая.

На ўсе гарадскія ячэйкі прапраца-валі рашэнні партыі аб калектывіза-цыі, на ўсе камсамольны-рабочыя чот-ка ўваляюць сабе палітыку партыі ў калектывізацыі.

Нашы брыгады, якія мы паслалі ў вёску, правялі вялікую работу, але, пасылаючы такія брыгады ў далей-шым, трэба лепш падбіраць у іх лю-дзей. Якасны ў нас першын вельмі часта за лік колькасці.

Узмацніць нацыяналь-ныя кадры

Мы абавязаны зараз вялікую ўвагу зыхваць на нацыянальныя арганіза-цыі. У сілу асобных умоў, якія вы-нікаюць з іх эканамічнага і культур-нага развіцця, з іх бытавых асаб-лівасцяў, праблема барацьбы за колгас-ы ў нацыянальных рэаіах набывае асобную спеасаблівасць. Гэтага ба-рацьба злучана з вялікімі цяжкасцямі і патрабуе асаблівай гнуткасці і асьцярожнасці. Гэтыя асаблівасці імянуцца скарыстанне правяла элемён-ты ў нацыянальных арганізацыях, спе-кулюючы на гэтых цяжкасцях для таго, каб праваліць лівію партыі на колгасы. З гэтым мы павінны катэ-горычна змагацца.

Задача калектывізацыі ня зні-маецца і для нацыянальных арганіза-цыяў, але тут падвоіма падкрэслі-

вацца асобным падыход, тут падкрэс-ліваюцца асобнымі мэтамі, асобнай тактыкай. Гэта мы павінны памятаць.

І галоўнае, бязумоўна, нам трэба ўзмацніць нацыянальныя кадры.

Простым абавязкам краёвых і аблас-ных камітатаў з'яўляецца мобілізацыя ўвагі на лівію скарыстання ўсіх сваіх сродкаў на падрыхтоўку нацыяналь-ных кадраў з ліку моладзі, на тое, каб кінуць іх у вёску.

Як быць з камсамоль-цамі, якія выходзяць з колгасаў

Пры падыходзе да пытання аб вы-халах камсамольцаў з колгасаў трэба адрозніваць дзве катэгорыі: зьява-ныя з сям'ёй і камсамольцы — гаспа-дары.

Калі ў адносінах да першых трэба дэмагчы ім арабціць уплыў на сям'ю, дэмагчы ўсім аўтарытэтам нашай ячэйкі пераканваць сям'ю камсамольца ўступіць у колгас, дык у адносінах другіх мы ня можам выхад з колгасу разглядаць інакш, як адмаўляючы ад барацьбы за сацыялістычную перабудову вёскі, як адмаўляючы ад правя-дзеныя лівіі партыі, як адмаўляючы, як забываючы непасрэдных залах чле-наў камсамолу.

Але нельга механічна падыходзіць да выключэння.

Трэба выключыць з саюзу тых асоб, якія лівію саюзу не праводзяць. Трэба ўдарыць па тых унцэр-прышчы-бесвых, якія мэталімі камандаваньня хочунь з'явіцца ў колгас.

Рашэнне бюро ЦК па пытанню аб лезунгу 100 проц. ахопу колгасамі камсамольцаў ня адмаўляе. Гэты лез-зунг правільны, і зывіць яго віхто ня можа.

Мы павінны дапамагчы камсамолу пераканваць сям'ю ўступіць у колгас, і толькі пасля гэтага, пасля ўсіх захадаў пераканання, ісьці нават на дзяржэ гаспадаркі ў ўступленнем гэта-га камсамольца ў колгас.

У рэаіах вясцельнай калектывіза-цыі, там лівію яшчэ больш гібкая. Мы і там ня дэмагчы лезунгу 100 проц. унагненьня камсамольцаў у колгас.

Але мы ня можам пайсці па такім шляху, калі камсамольцы ствараюць свой колгас, — замыкнуцца ў ім, ня імянуцца ўнцунь у гэты колгас акол-ічных — гэта гульня ў калектывізацыю, а не калектывізацыя. Пры гэтым нам трэба змагацца супроць тых, хто раз-глядае справу ўступлення камсамоль-ца ў колгас, як справу вымаўна яго добрага мадзання, добрага волі, хачу — уступлю, хачу — не, спасылаючыся пры гэтым, што калектывізацыя — справа на-огула добраахвотная.

Яна добраахвотная, але для камса-мольца, які ўступіў у камуністычную левіюскую арганізацыю, які ўзяў на сябе абавязак перавыхавання сялян, які ўзяў на сябе абавязак быць авангар-дам сацыялістычнай перабудовы вёскі для яго калектывізацыі — гэта вёсць правярка яго камуністычным бляш-еіцкім янаоццяй. Калі ён супроць кал-ектывізацыі, калі ён супроць колгасу, ній-ж з яго выйдзе камсамалец, ко-муніст? Значыцца, ён яшчэ прасяк-нуты дробнабуржуазнымі настроямі. З такімі опартуністычнымі настроямі мы павінны змагацца.

ПРОЛЕТАРСКАЯ ДЗЕТВАРА-У ПІОНЭРСКУЮ ОРГАНИЗАЦИЮ

Да пролетарскай моладзі, жонан рабочих, да про-цоўных усяго сьвету

(З адрознем КІМ, у аб міжнародным зьлёце)

У ліпені 1930 году ў Сырэадзіі Нямеччыне адбудзецца другі сус-свезны зьезд пролетарскіх дзяцей. Да гэтага з'езду самай юнай гвар-дыі пролетарыята прыбудуць масы дзяцей з усяго сьвету.

Зьезд пролетарскіх дзяцей ста-віць перад сабою задачу: Ва ўсіх краінах, гарадох і вёсках, на пра-прыемствах, дзе эксплоатуюцца дзі-цячяя праца, у школах, рэвалю-цыйным пролетарыятам павінен зьяв-нуцца да дзяцей з заклікам зма-гацца за справу рабочае класу і стаць юнымі піонэрамі камунізму.

На тактычных фабрыках, у Шанхаі пачынаюцца дзеці падпа-радкаваюцца самай жорсткай эксплоатацыі. У Амерыцы, Фран-цыі, Польшчы, Чэхаславакіі і Італіі сотні тысяч дзяцей вымушаны выконваць непаспільную работу на прадпрыемствах. У калёніях, ва ўсіх капіталістычных краінах неог-ія мільёны дзяцей працуюць як нявольнікі ў сельскай гаспадарцы. У Англіі і Францыі моладзь надпа-радкавацца мілітарыстычнай му-штроўцы. У Нямеччыне дзяцей у школах збіваюць. У Польшчы, у Чэхаславакіі рэвалюцыйныя дзіця-чы рух праследуюцца і дзяцей за-чыняюць у турмы і напраўчаны да-ны.

Аднак, адначасова пролетарскія масы дзяцей актывізауюцца і полі-тызауюцца, расьце іх адольнасць да арганізацыі і барацьбы. Кітайскія дзеці твараць героіскія ўчынкі ў якасці таварышоў па барацьбе — чырвоным партызанам. На гэта-чы на тое, што ім нагаражалі жор-сткія праследваньні, дзеці разам з бацькамі і таварышамі ўдзячылі і ў пікетах у час амерыканскіх за-бастовак. У белай Польшчы піонэ-ры арганізавалі масавыя выступ-леньні супроць фашызму. У Нямеч-чыне дзеці арганізавалі школьную забастоўку супроць сацыял-фашыс-кіх настаўнікаў і дэманстравалі, ня глядзячы на забарону.

Гэтыя факты павінны быць для ўсяго рэвалюцыйнага пролетарыята сыгналам да дзеячыннасьці.

Нельга дапусьціць, каб пролетар-скіх дзяцей выхоўвалі ў якасці пакарнага нумачнага мяса для ім-

пэралістычных войн, у якіх іш-трэйкрэахараў і фашысцкіх ных сабак. Працоўныя павінны абараняць сваіх дзяцей ад экспло-атацыі, вырабь іх з пад уплыву капіталістычнай класу, неабходна абараняць арганізацыі юных пі-онэраў ад нападу з боку класавых рагаў.

Камуністычныя партыі, ко-муністычныя моладзі, чырвоныя профсаюзы, рэвалюцыйныя са-цыяльны і культурныя арганіза-цыі ўсе астатнія арганізацыі рэ-валюцыйнага пролетарыята, пролетар-скія жанчыны, і ўся маса пра-цоўных заклікаюцца да актывнай ро-ны зьлёту, другога сусвезнага з'езду пролетарскіх дзяцей.

Міжнародны дзіцячы тыдзень праводзіцца ва ўсім сьвеце 25-га мая — павінен быць уступ-у інтэрнацыянальную кампанію заваівае пролетарскіх мас дзяцей піонэрскіх арганізацыяў. Адна-на працягу міжнароднага дзіця-чы тыдню праводзіцца выбары дзе-таў на сусвезны зьезд і на-на збору сродкаў.

Усе арганізацыі рэвалюцыйнага пролетарыята павінны давесць гэты актывнай дапамогай і на-насьці да ахвар, што мы су-адносіцца да выхавання і на-некальня, акое закончыцца бу супроць капіталізму і ўт-ва ўсіх краінах сацыялістычна-грамаду.

Барацьба супроць капіталі-змаў, рэвалюцыйна, эксплоатую-дзяцей і дзіцячага жабрацтва.

Барацьба супроць падрых-да вайны, супроць нацыяналіс-та і сацыял-фашыскага на-ванья.

За выхаваньне пролетарскіх дзяцей у духу міжнароднай са-насьці, як барацьбы за са-пролетарыята.

За ўтварэнне масавых ор-гін рабочых і сялянскіх працоўных і іх абарону ад ледзьянляў з боку буржуазіі.

За абарону Савецкага Са-аго вываляных дзяцей.

Камуністычны ін-нацыянал моладзі

Міжнароднае дзіцячае бюр-

Ахвяры капіталізму

Па статыстычных даных з дзяржаў сьмяротнасць дзяцей больш усяго развіта ў Чэхасла-вакіі.

Кожнае сёмае пролетарскае па-наірае на першым годзе жыцця. У Мухавэе з 100 дзяцей паві-24, г. зн. кожнае 4 даіці. У за-замку памірае кожнае 5 дзяцей. Прамысловых рэаіах Богеміі горш.

Заданьне саюзнага наркомзему павінна быць выканана

зломім супраціўленьне „сілосных“ бюрократаў, якія імкнуцца зьнізіць на 50 проц. пляны па сілосаваньню
Катэгорычна выступаем за заданьне НКЗ СССР—супроць „найменшага супраціўленьня“ наркомзему БССР
Неадкладна мобілізуем комсамольскую арганізацыю, колгаснінаў і бядняцка-серадняцкія масы за
100 проц. выкананьне плянаў сілосаваньня

НКЗБ і колгасцэнтр усё яшчэ узгадняюць...

НКЗБ і Колгасцэнтр у сваёй сілосаваньня павінны адтрымаць аднаго гэтага, даючы пэўнае кіраўніцтва, забесьпечваючы гэтых культур у колгасах, саўгасах і ў індывідуальных сьектарах. Але да гэтага часу не пераключана ўвага на арганізацыю справы сілосаваньня ў сельскай гаспадарцы.

Некалькі прыкладаў. Мы пытаем у Наркомзему і Колгасцэнтру ці выконваюцца іх заданьні па сілосаваньні, што імі зроблена зараз дзяля таго, каб забесьпечыць пэўную пляншчу засеву пасеваў пад сілос?

Наркомзем і Колгасцэнтр даскажэ, яны ведаюць, што зараз робіцца ў асярэдках і раёнах у гэтым напрамку, як арганізаваныя сьектары культуры ў колгасах, саўгасах і ў індывідуальных сьектарах. Але гэтага, — індывідуальны сьектар выйшаў з-пад належнай увагі.

А між тым, на Беларусі надзвычайна даравае праходзіць засеву сілосных культур. На 12 мая заданьне выканана толькі на 0,9 проц.

На лепш абстаці справа з будаўніцтвам сілосных ям і траншаў. Людзі пачынаюць даводзіць, разьважаюць, што будаўніцтва зьявіцца з прычыны недахопу матэрыялаў і сродкаў. Але мы пытаем: зроблена дзяля таго, каб скарыстаць адпаведны матэрыял і сродкі? Нічога. Уся работа па сілосаваньні праходзіць без кіраўніцтва. Яны прыгатаваны да ўдзелу ў шырокіх масах працоўных. Вырашаюцца толькі на пасаджаньнях і ў габіятах.

Удзел арганізацыі сілосаваньня залежыць ад кадраў. Наркомзем павінен правесці каротка-тэрміновыя курсы па сілосаваньні ў сельскай гаспадарцы, разлічаныя на 3500 асоб, але гэтага паставана яшчэ не прынята.

Да гэтага часу НКЗБ і Колгасцэнтр толькі перапісваюцца, узгадняюцца, скарыстаў свае ранейшыя пляны і перапісваюцца, фактычна перапісваюцца бюрократычнымі дыркуларнымі адказамі і не арганізуюць справы як па засеву, так і па будаўніцтве.

Праблема сілосаваньня патрабуе не бюрократычнай дыркуларнай адказкі, а баявога, штодзённага жыццёва кіраўніцтва.

Заданьне павінна быць выканана

Адмова НКЗ СССР тов. Якаўлеву, Беларускай арганізацыі Саюзнага Саюзу аб пбудове 100000 сілосных ям і траншаў падхвостна, паводле адказаў на загада выкасаў пэўнае кіраўніцтва.

Аднак, пекотары з комсамольскіх камітэтаў як, напрыклад, Мяснішчэўскі, абмяжваліся чыста адміністрацыйнымі дэкрэтамі і раілі камітэты ЛКСМБ аб пбудове пэўнае колькасці ям і траншаў, не пераключыўшы гэтага справу ў індывідуальныя кіраўніцтва. Адсень—на гэтым не ўважлі патрэбных тэмпаў і гэтага рабце.

Што-ж зрабілі Наркомзем, Белколгасцэнтр, Белмалжывёлава, якія да гэтага часу не пераключылі дэкрэты.

Траба ў гэтым рашучасьцю заставіць, што і гэтыя арганізацыі такія пачаюць зрабіць. На выданьне пэўнае пэрыядычнае літэратуры па сілосаваньні, пасеву сілосных культур і гэта д. Многія гэтыя арганізацыі мотывуюць, што гэта адсутнасьцю будаўнічых матэрыялаў.

Справа сілосаваньня ў БССР—справа павал. Аб гэтым колгасам, індывідуальным гаспадаркі амаль нічога не ведаюць.

Белколгасцэнтр, Белмалжывёлава не пастараліся выдаць шэраг інструкцый брашураў аб самых праспектыўных метадах пбудовы сілосных ям і траншаў.

Работнікі НКЗБ, Белколгасцэнтру па справу сілосаваньня ўважлі, што і гэтыя арганізацыі такія пачаюць зрабіць. На выданьне пэўнае пэрыядычнае літэратуры па сілосаваньні, пасеву сілосных культур і гэта д. Многія гэтыя арганізацыі мотывуюць, што гэта адсутнасьцю будаўнічых матэрыялаў.

Справа сілосаваньня ў БССР—справа павал. Аб гэтым колгасам, індывідуальным гаспадаркі амаль нічога не ведаюць.

Белколгасцэнтр, Белмалжывёлава не пастараліся выдаць шэраг інструкцый брашураў аб самых праспектыўных метадах пбудовы сілосных ям і траншаў.

Работнікі НКЗБ, Белколгасцэнтру па справу сілосаваньня ўважлі, што і гэтыя арганізацыі такія пачаюць зрабіць. На выданьне пэўнае пэрыядычнае літэратуры па сілосаваньні, пасеву сілосных культур і гэта д. Многія гэтыя арганізацыі мотывуюць, што гэта адсутнасьцю будаўнічых матэрыялаў.

Што такое сілос і як ён прыгатаўляецца?

Сілосаваньне корм прыгатаўляецца з сьцяблы сьланечніка і кукурузы, атакі, бацьвіны, добрага лугавой травы, а таксама і з бакоўнай травы, чароту, трысня і сьмяжыц-ных траў, толькі-б яны ня былі шкоднымі для жывёлы. Корм прыгатаўляецца для хаваньня на высушаньнем, а закармаваньнем, што асабліва зручна ў дачыньне на дварэ. Атрымоўваюцца пажыўны, смачны і мяккі корм.

Расьлінавае маса на сілос павінна скашвацца ў тэрмін: кукуруза, калі зерня яшчэ даволі мяккае, сьланечнік—у поўным цьвеце, трава—у пачатку цьвясеньня. Бацьвіныя буркоў, канюты і інш. гародніны сілосуюцца ў момант уборкі гэтай гародніны, а бацьвіныя бульбы—за некалькі дзён да уборкі бульбы. Сілосаваньне корм зьяўляецца вельмі каштоўным пажыўным сродкам, з ахвотай есць жывёлы і ня ўступае яму пажыўнасьці сьвежай травы. Аднак, для атрымання такіх вынікаў неабходна ўмець прыгатаўляць сілосаванае корму.

Выбар месца і пбудова ям

Корм закармаўляецца ў асобных хаваньнях.

Самы просты і танны спосаб—гэта грунтовыя ямы. Але для яе павінна быць выбраны аднаведнае месца. Простая копаная яма без сьценак робіцца ў шчытных глістых грунтах. У тых выпадках, калі яму ўсё-ж такі прыходзіцца рабіцца ў нячымным грунце і глеба абсыхае, для змацаваньня сьцен забіваюцца жэрэкі, па 70 сант. ад дна ямы; яны аплэціваюцца тонкімі галінамі, канцы якіх прымацоўваюцца да глебы, каб яны пасля не перамяжчалі асідны корму. За пляцонь шчыльна набіваюцца тэстэя гліна, перамешаная з дробнай парэзанай сьломой і ўтрамбоўваннем калатуншай. Затым жэрэкі аплэціваюцца вышэй яшчэ на 70 сант., ізноў забіваюцца гліна—і гэтак да самага верху. Каб пазбавіцца ад прасякненьня ў ямы глебавых вод і паветра з дна, яны таксама ўтрамбоўваюцца глінай слоем да 35 сант.

Калі грунт вельмі сыпучы і прапускае ваду, ямы абліцоўваюцца лэглай, дрэвам, бетонам.

Ямы трэба будаваць калі дна роўна для жывёлы, па магчымасьці на ўзвышаным месцы. Неабходна, каб узровень дна ямы быў вышэй узроўню стаянныя грунтоўных вясельных вод.

Калі вада не дазваляе рыць яму глыбей аднаго мэтру, дык сілос трэба рабіць напалову над зямлёй з двух парканай з забітай пажыўна і шчыльна глінай, зьмешанай з сьломой, таўшчыню слою да 35 сант.

Яма павінна быць круглай, бакавыя сьцены яе павінны быць круглымі і гладкімі, краі неабходна падняць над зямлёй, каб перашкоды доступу вады. Лепш за ўсё рабіць ямы шырынёй ня менш 2 м мэтраў і глыбінёй ад 2-х мэтраў і больш. Пажадана, каб глыбіня была ў паўтары разы больш шырынёй.

Разьмеры ям і колькасьць іх залежыць ад колькасьці корму, які неабходна загатоўваць шляхам сілосаваньня. На адну галаву трэба каля 16 кг. сілосаванага корму ў суткі. Калі памножыць 16 кг. на лік галаў будзе і на лік дзён пракурму (180 дзён), атрымаем патрэбную колькасьць сілосаванага корму ў гаспадарцы. На вагу аднаго кубамэтра прыходзіцца каля паловы тоны. З гэтага лёгка вызначыць і патрэбную ўмяшчальнасьць ямы.

Як прыгатаўляць сілос

Кармы на сілос скашваюцца да дна сілосаваньня і павозваюцца да ям так, каб калі яны ня зьбіраліся вадзіны кучы на доўгі час. Сіласуючая маса павінна быць частай ад зямлі, каменца і г. д., бо гэтыя прымешкі шкодны для жывёлы. Мякія травы—атаву, бацьвіныя буркоў, морквы, канюсы шэрылі ст драбніць пры грузцы ў сілос пэпэтрава. Але кукурузу, сьланечнік, бульбіныя бацьвіны, грубыя сорнікі прыходзіцца драбніць, бо інакш паміж сьцяблымі застаюцца шмат паветра, будзе моцнае бражненьне і можа забрацца плесень: акрамя таго, нерэззаньня сьцяблы потым пажыўна будзе даставаць з ямы. Да і будзе іх есць без ахвоты.

Пасля падрабленьня корму робіцца загрузка яго ў сілосную яму. Загрузка корму плястамі ў 20 сант. таўшчыню. Кожны і такі

пляст добра ўтаптвасца нагамі. Асабліва добра павінны ўтаптвасца краі сілоснай ямы, каб у пустотах не затрымлівалася паветра. Пры пачатковай загрузцы шмат лепш захоўваюцца пажыўныя матэрыялы ў корме. Нанат і пры добрым утаптваньні сілос на працягу некалькіх дзён будзе асыдаць. Пажадана пры закладцы сілосу яму неабходна запаўніць з верхам, ці пры асыдацы загрузаць яе дадаткова. Можна сілос загрузаць і не адразу, дзюма-трыма наваратамі.

Зверху сілосу кладзецца сьланяная рэзка плястом ад 9-10 сант., а на яе драўляная покрывка, зьверху покрывка зноў тонкі пласт рэзкі, пасля чаго яму засыпаюць зямлёй слоем да 1-га мэтра і ўтрамбоўваюць. Так як на працягу 2-3 тыдняў адбываецца асыдаваньне сілосу, дык ўтрамбоўка час ад часу павінна паўтарацца.

Для палёгі выгрузкі сілосаванага корму калі ямы робіцца „журавель“.

Сілосныя бакшты

Але падземныя і паўпадземныя сілосы могуць прымяняцца толькі пры невялікай колькасьці жывёлы ў гаспадарцы.

Свагасы і колгасы з значнай колькасьцю галаў прадуктовага будаўляюць павінны мець спэцыяльна пбудаваныя сілосныя бакшты. Сьценны бакшты робіцца з дрэва, цэглы, пустакавай бетоннай пэгла ці жалёза-бетону. Для 15-20 кароў пры дыяметры ў 3-х мэтраў бакшту трэба будаваць у 10 мэтраў вышыні. Загрузка сілоснае пастушова пры бакавым локі ці проста праз лок у даху, пры дапамозе пад'ёмных прыладаў.

Праз 3-4 тыдні пасля закладкі сілосу добрыя лугавыя травы можна ўжо скашываць, бацьвіны павінна ліжыцца болей, груба-сьцябловыя расьліны могуць быць гатовы да скашываньня толькі праз 1-2 месяцы.

Хаваньне запасаў корму ў сілосах засяроджвае асабліва ўвагі, але, нажаль, яно ў нас распаўсюджана вельмі мала.

Аграном ФРОЛАВА.
(М. Б.)

Малочна-жывёлагадоўчы саюз далей цыркуляруе не пашоў

Яшчэ ўвосень мінулага году Малочна-жывёлагадоўчы саюз паслаў па сваёй ініцыяцыі пляны накіонт арганізацыі сілосаў. Але, што зроблена па яго ранейшых плянавых меркаваньнях і па сёньняшні дзень невядома.

У вясеньню пасеўкампанію Малочна-жывёлагадоўчы саюзам Пасланыя павінны пляны арганізацыі сілосаў. Мы сёньня ня будзем разглядаць гэты плян, які ў сваім зьмесьце мае надзвычайна шмат дэталізізацыі абмешчваньня. Мы пастараемся проаналізаваць, як-жа Малочна-жывёлагадоўчы саюз забесьпечыў месцы для пажыўна кіраўніцтвам, каб гэтыя плянавыя меркаваньні былі выкананы.

На сёньняшні дзень справа сілосаваньня яшчэ вырашаецца па габіятах. У Малжывёласаюзе нават я ведаюць, да якой справы падшыты іх плян сілосаваньня. Раёны ніякіх вьвестак не даюць і праўдзёнае Малжывёласаюзу нічога не зрабіла каб высветліць сапраўднае становішча на мясдох і належны чынам падштурхнуць справу сілосаваньня.

Зараз пасеўная кампанія падыходзіць к канцу. Па ініцыяцыі Малжывёласаюзу пад сілосныя культуры трэба было засеяць у колгасах 311400 га плошчы і ў індывідуальным сьектарах 2600 га. Ці забесьпечана выкананьне плянавых меркаваньняў у Малочна-жывёласаюзе ня ведаюць.

Прадстаўнікі гэтага ўстанова

суюць тым, што свае функцыі яны выканалі—далі пасевныя кукурузы 350 тон і сьланечніку—27 тон.

А правярыць, ці сапраўды ада-слінае пасевныя скарыстаўляецца па прызначэньню Малжывёласаюзе не падлапаціўся.

Ужо гэты адзін факт аскрава гаворыць аб тым, наколькі ўстано-ва запікаўна адным з найбольш-шых пытаньняў для—арганізацыі сілосаваньня.

Ідем далей.

Селета па колгасах павінна быць пбудавана 150 штук бакштаў ровнімі ініцыямі ўстановамі—1730 штук і пры малочна-жывёлагадоўчых таварыствах—1070 бакштаў. У лік гэтага заданьня будучы прысланы з Масквы—85 бакшт.

Як-жа пераключыў саюз сваю ўвагу на свачасовае разгортваньне будаўніцтва гэтых бакштаў?

Да гэтага часу нічога яшчэ ня зроблена.

У праўдзёны спэцыялізацыя на няў-вязкі ў фінансаваньні гэтага справы, што не хапае цэнтру і ініцыям матэрыялаў, што перыстарчае адп-учаных 385 тысяч рублёў.

Такія разважаньні толькі сурь-юць зрыну справы.

Малжывёласаюзе не падлапаціўся мобілізаваць працоўныя масы сп-хліства на гэту справу. Не палла-паціўся каб на мясдох ініцыям шля-хам адшукваць сродкі і матэрыял. Аднаведна работа ў гэтым напра-мку да-дэ дэталіна яшчэ. Ды і

адпаведныя сродкі яшчэ не ска-рыставаны.

Такім чынам будаўніцтва сілос-ных ям і траншаў праводзіцца, Закармаўляецца і павядаюць значна тэрмозыць бавую работу арганізацыі сілосаваньня.

Цікава ведаць—як-жа Малжывё-ласаюзе засіласе 400 тысяч тон, ка-ж да гэтага часу ён ня ведае, што ў раёне засевы, як разгортваецца будаўніцтва бакштаў і іні.

Калі ўжо ў колгасах і совгасах мы маем небяспечнае становішча, дык індывідуальны сьектар усё выйшаў з-пад увагі. Такім парадкам у індывідуальным сьектары сілоса-ваньне асуджана на правак. Бис-спрэча, за гэты арый малочна-жы-вёлагадоўчы саюз павінен будзе на-несці пэўную адказнасьць.

Болей таго, зараз у Малжывё-ласаюзе чакаюць, што Наркомзем зьменшыць разьверстку сілоса-ваньня.

Мы яшчэ раз напамінаем Мал-жывёласаюзу, што справу сілоса-ваньня ён павінен уключыць у сваю штодзённую работу.

Траба раз назаўсёды запікаць, што справу сілосаваньня мы ўсім пера-павіны праводзіць, што праблема жы-вёлагадоўлі залежыць ад таго, наколькі мы арганізуем сілосы і наколькі мы будзем падцягваць гэты, усём адотам ад асвоўных зьяўленьняў нашага будаўніцтва гаспадаркі, а-у-частак.

Я. К.

НКЗБ і колгасцэнтр усё яшчэ узгадняюць ранейшыя пляны

